

SÖKANDE

Schindler Hiss AB, 556202-2821
Rullagergatan 4
415 26 Göteborg

Ombud: Hans Lundgren
Schindler Hiss AB - Eftermarknad
421 32 Västra Frölunda

MOTPART

Nässjö kommun
Stadshuset
571 80 Nässjö

SAKEN

Överprövning av en upphandling enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU

KONKURRENSVERKET	
2015 -01- 2 0	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten förordnar att upphandlingen ska göras om.

BAKGRUND

Nässjö kommun (kommunen) genomför en upphandling, öppet förfarande, som benämns Hantverkare Hiss (dnr 068-2014). Genom tilldelningsbeslut har andra leverantör än Schindler Hiss AB (bolaget) antagits. Bolaget har ansökt om överprövning. Upphandlingen avser arbeten med hissanläggningar. Vid annonsering har CPV-koden 45000000 Anläggningar angetts. Som tilldelningsgrund tillämpas lägsta pris.

Dok.Id 152887

Postadress
Box 2201
550 02 Jönköping

Besöksadress
Hamngatan 15

Telefon
036-15 66 00

E-post:
forvaltningsrattenijonkoping@dom.se

www.forvaltningsrattenijonkoping.domstol.se

Telefax
036-15 66 55

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-16:00

YRKANDEN

Bolaget yrkar att förvaltningsrätten ska besluta att upphandlingen ska göra om.

Kommunen anser att ansökan ska avslås.

VAD PARTERNA ANFÖR

Bolaget: Kommunen har vid annonseringen av upphandlingen brutit mot de grundläggande principerna om likabehandling och öppenhet genom att inte annonsera enligt de sedvanliga CPV-koderna. Detta har gjort det mycket svårt att urskilja annonsen om den aktuella upphandlingen bland ett stort antal annonser om upphandlingar. Trots att bolaget är leverantör enligt tidigare avtal har bolaget inte heller fått information om att en ny upphandling annonserats. Det är kutym i branschen att upphandlande myndighet informerar de leverantörer som den har löpande avtal med att en ny upphandling har annonserats. Till följd av den bristfälliga annonseringen har bolaget missat annonsen om upphandlingen. Det verkar även som att flera andra leverantörer i branschen missat annonsen. Detta mot bakgrund av att varken ALT Hiss AB eller Otis AB, som verkar i området, inte lämnat anbud. Det bör även beaktas att kommunen fått in ett anbud från Sandbäckens Rör i Jönköping AB som inte bedriver någon verksamhet avseende hissar. Detta tyder på att man kan tolka annonsen om upphandling som att den avser hantverkare, vilket en hisstekniker svårligen kan tas för. Sammantaget innebär detta att bolaget lidit eller kan komma att lida skada i LOU:s mening då det som nuvarande leverantör inte haft möjlighet att lämna anbud i upphandlingen.

Det finns 9 000 CPV koder att söka på. CPV-koden 45000000 Anläggningsarbete har ett stort antal undergrupper. Om bolaget skulle söka på

CPV-koden 45000000 Anläggningsarbete skulle det få ett mycket stort antal träffar på upphandlingar som bolaget inte har något intresse av att lämna anbud i. En lämplig CPV-kod som används av många andra upphandlare av hisstjänster är 4241**** med undergrupper som gäller just hissar. Kommunen har således frångått gängse standard genom att annonsera för övergripande CPV-koder.

Kommunen: Vid en upphandling enligt reglerna om öppet förfarande är det obligatoriskt att ange CPV-kod vid annonsering i Europeiska unionens officiella tidning. Några regler för hur och på vilken nivå CPV-kodning ska utföras finns inte i LOU. Leverantören avgör själv om och i så fall vilken/vilka CPV-koder som denne önskar prenumerera på. Upphandlingen har vid annonsering haft CPV-koden 45000000 Anläggningar under vilken installation av hissar finns som en undergrupp. Upphandlingen har därmed varit CPV-kodad inom det område som upphandlingen omfattar. Det faktum att Sandbäckens Rör i Jönköping AB felaktigt lämnat anbud i upphandlingen beror inte på CPV-kodningen. Upphandlingen har annonserats öppet, de leverantörer som lämnat anbud har informerats om utgången, och upphandlingsdokumenten har varit offentliga. Vidare har samtliga leverantörer som lämnat anbud behandlats lika och utan ovidkommande hänsyn. Principerna om likabehandling och öppenhet har därmed upprätthållits under förfarandet.

Det finns anledning att klargöra att det inte finns 9 000 CPV-koder under huvudgruppen 45000000 Anläggningar. Vidare framgår av upphandlingsprotokollet att tre leverantörer har lämnat anbud i upphandlingen, vilket visar att det har varit möjligt att hitta annonsen om upphandling. En leverantör har också andra möjligheter att skaffa sig kunskap om aktuella upphandlingar, exempelvis via sökord. Förutom att upphandlingen har varit annonserad som en upphandling enligt reglerna om öppet förfarande i Tender Electronic Daily har den även funnits tillgänglig via kommunen hem-

sida. Den omständigheten att den CPV-koden som använts vid annonseringen av upphandlingen är en huvudkod och inte någon av underkoderna innebär inte att kommunen brutit mot de krav som följer av öppenhetsprincipen.

SKÄLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Gällande regler

I 1 kap. 9 § LOU anges att upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Högsta förvaltningsdomstolen har i rättsfallet HFD 2013 ref. 5 uttalat bl.a. följande. Av 16 kap. LOU framgår att domstolsprocessen i ett upphandlingsmål inleds genom en ansökan och att processen avser en överprövning av den upphandling som klandras i ansökningen. Överprövningen tar inte sikte på upphandlingens materiella resultat utan endast på om myndigheten förfarit formellt korrekt och iakttagit de upphandlingsprinciper och förfaranderegler som anges i LOU. Vid bifall ska domstolen besluta antingen att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan den har rättats. Domstolen är inte beroende av yrkande från parterna när den ska avgöra vilken av dessa åtgärder som den ska besluta om (RÅ 2005 ref. 47) och den som fått bifall till sin ansökan har inte rätt att föra talan mot domstolens val av åtgärd (HFD 2012 ref. 2).

Enligt 7 kap. 1 § LOU ska en upphandlande myndighet som avser att tilldela ett kontrakt eller ingå ett ramavtal annonsera upphandlingen, om inte något annat följer av 4 kap. 5–8 §§.

Av 9 § upphandlingsförordningen (2011:1040) framgår bl.a. följande. En annons eller ett meddelande som en upphandlande myndighet eller enhet ska skicka till Europeiska kommissionen ska ha det format som framgår av kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 842/2011 av den 19 augusti 2011 om fastställande av standardformulär för offentliggörande av meddelanden om offentlig upphandling, och om upphävande av förordning (EG) nr 1564/2005. Även en förhandsannons som en upphandlande myndighet eller enhet offentliggör på upphandlarprofilen och ett meddelande enligt 5 § om sådant offentliggörande ska ha detta format.

Förvaltningsrättens bedömning

Inledningsvis konstateras att det i mål om ingripande enligt LOU som huvudprincip gäller att den part som gör gällande att en upphandling är felaktig på ett klart sätt ska ange på vilka omständigheter han grundar sin talan och att domstolens prövning är begränsad till de grunder som parten har åberopat (se RÅ 2009 ref. 69).

Annonseringsplikten är ett utflöde av principerna om likabehandling och öppenhet och förfarandet syftar till att leverantörer inom EU ska få kännedom om offentliga upphandlingar. Om påtalade brister i annonseringen medfört att informationen om upphandlingen blivit missvisande så kan den upphandlande myndigheten anses ha brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU, vilket i sin tur kan innebära att den leverantör som ansöker om överprövning lider eller kan komma att lida skada. Om brister av sådan art föreligger måste upphandlingen göras om (jfr Kammarrättens i Göteborg dom den 3 juni 2010 i mål nr 613-10).

I det format som hänvisas till i 9 § upphandlingsförordningen finns bl.a. ett avsnitt för att fylla i relevant/-a CPV-kod/-er.

I Europeiska kommissionens publikation "Handledning för den gemensamma terminologin vid offentlig upphandling (CPV)" anges bl.a. följande.

Den nuvarande utgåvan av CPV består av en huvudordlista och en tilläggsordlista som båda finns tillgängliga på 22 av EU:s officiella språk. Huvudordlistan består i dag av ca 9 454 begrepp för varor, byggtreprenader och tjänster som ofta förekommer i upphandlingar. Strukturen består av en niosiffrig kod där den sista siffran är en kontrollsiffror. De två första siffrorna betecknar de 99 huvudgrupperna och de sex efterföljande siffrorna motsvarar klassificeringsnivåerna – det kan alltså inte finnas fler än nio grupper inom en viss klassificeringsnivå. Nollor läggs till i slutet av koderna, med undantag för de båda första siffrorna, och de visar kodens detaljnivå (ju fler nollor, desto mer övergripande är koden). Om en viss klassificeringsnivå inte är uppdelad i fler undergrupper sätter man in siffran "0" i stället för nästa detaljnivå. Indelningen i huvudgrupp, grupp, undergrupp, kategori och underkategori finns fortfarande kvar. I bilaga 1 finns en förteckning över huvudgrupperna i CPV 2008. CPV har ännu inte någon strukturerad beskrivning av varje kod. Varukoderna omfattar ändå delar eller kombinationer av information, som huvudnamnet på en produkt och vilken typ det är fråga om, och ibland ytterligare detaljer.

Den nya tilläggsordlistan är utformad för att hjälpa de upphandlande enheterna att utförligt beskriva föremålet för kontraktet. Koden innehåller två bokstäver (den första står för avsnittet, t.ex. produkter, medan den andra anger gruppen), två siffror som anger attribut, samt en kontrollsiffror.

Exempel B

En upphandlande myndighet vill bygga en förskola och vill delvis utrusta den med möbler och andra undervisningsmaterial för barnen. Anbudsförfarandet har förstås dubbla målsättningar. Å ena sidan är enheten ute efter själva bygg- och anläggningsarbetet och letar därför efter en lämplig kod: 45000000-7 Anläggningsarbete

...

45200000-9 Delar av eller kompletta bygg- och anläggningsarbeten samt

väg- och vattenarbeten

45210000-2 Byggnadsanläggning

...

45214000-0 Bygg- och anläggningsarbeten: undervisnings-
och
forskningsbyggnader
45214100-1 Bygg- och anläggningsarbeten: förskolebyggnader

Å andra sidan vill man också köpa in vissa varor till byggnaden och

därför kan även följande sträng vara användbar:
39000000-2 Möbler (inkl. kontorsmöbler), inredning,
hushållsapparater (exkl. belysning) och rengöringsprodukter
39100000-3 Möbler

...
39160000-1 Skolmöbler

...
39161000-8 Förskolemöbler
39162000-5 Skolutrustning

Enheten bör alltså titta på 45214100-1 Bygg- och anläggningsarbeten: förskolebyggnader, 39161000-8 Förskolemöbler, 39162000-5 Skolutrustning.

Exempel på huvudgrupper:
42000000-6 Industrimaskiner
45000000-7 Anläggningsarbete
50000000-5 Reparation och underhåll
70000000-1 Tjänster avseende fast egendom

Till förtydligande finns även det i Simap ingående dokumentet CPV 2008 förklarande anmärkningar. Simap uttyds Système d'Information pour les Marchés Publics och är ett informationssystem för aktörerna inom offentlig upphandling, framtaget av Generaldirektoratet för den inre marknaden:

Exempel på huvudgrupper, grupper och undergrupper, m.m.:
HUVUDGRUPP 45: ANLÄGGNINGSSARBETE

Anläggningsarbete omfattar

- förberedande arbeten,
- nybyggnation och reparation, ombyggnad, restaurering och underhållsarbete på bostadshus, andra hus än bostadshus och anläggningar inom väg- och vattenbyggnad. Det anläggningsarbete som definieras här är det slags arbete som är nödvändigt för produktionsprocesserna i olika typer av anläggningar, slutresultatet av anläggningsverksamhet.

Grupp 453: Byggnadsinstallationsarbeten

Undergrupp 4531: Installation av elektriska ledningar och armatur

Denna undergrupp omfattar inte

- installation av elektriska motorer, generatorer och transformatorer i kraftverk, som hör till undergrupp 5111,
- installation av testutrustning, som hör till grupp 512,
- reparation och underhåll av hissar och rulltrappor, som hör till undergrupperna 5011, 5053, 5074, 5075,
- installation av lyft- och hanteringsutrustning, utom hissar och rulltrappor, som hör till undergrupp 5511

HUVUDGRUPP 42: INDUSTRIMASKINER

Grupp 424: Lyft- och hanteringsutrustning samt delar till sådan utrustning

Denna grupp omfattar inte

- underhåll av hissar, som hör till undergrupp 5075,
- installation av lyft- och hanteringsutrustning, utom hissar och rulltrappor, som hör till undergrupp 5151,
- installation av hissar och rulltrappor, som hör till undergrupp 4531.

Undergrupp 4241: Lyft- och hanteringsutrustning

Denna undergrupp omfattar inte

- lyftanordningar för vårdsektorn, som hör till undergrupp 3319,
- kadaverlyftare eller flyttutrustning, som hör till undergrupp 3394.

Mot bakgrund av det ovan redovisade kan konstateras att det är obligatoriskt för upphandlande myndigheter att använda CPV-koder vid annonsering av upphandlingar, men att det saknas bindande anvisningar för hur detta ska gå till.

Arbeten avseende hissar förekommer visserligen under huvudgruppen 45 (t.ex. undergrupp 4531 Installation av elektriska ledningar och armatur).

Dock förekommer likande arbeten även i undergrupp 4241 lyft- och hanteringsutrustning, som tillhör huvudgrupp 42: Industrimaskiner. Inom ramen för både den CPV-kod som kommunen åberopat och den som bolaget åberopat hänvisas också till undergrupper inom huvudgrupp 50 Reparation och underhåll.

Om endast en huvudgrupp används täcks ett stort antal vitt skiftande varor, tjänster och byggtreprenader in. Dessutom förekommer liknande varor, tjänster och byggtreprenader inom flera huvudgrupper. Mot bakgrund härav kan det inte förutsättas att leverantörer som använder CPV-kod/-er för att hitta intressanta upphandlingar använder en enstaka CPV-kod. Att endast ange CPV-kod för en huvudgrupp medför således att den information som kan utläsas blir knapphändig. Därtill finns det en betydande risk för att informationen blir otydlig, missvisande eller direkt felaktig. Mot bakgrund av vad som sagts om CPV-kodernas funktion och princip finner förvaltningsrätten att det i princip kan krävas att en upphandlande myndighet specificerar föremålet för upphandling genom CPV-kod/-er på ett mer specifikt sätt än genom att endast ange en huvudgrupp för att de krav som följer av de grundläggande principerna om likabehandling i 1 kap. 9 § LOU ska uppfyllas. Förvaltningsrätten finner därför att de av bolaget påtalade bristerna i annonseringen medfört att informationen om upphandlingen blivit så pass oklar och/eller missvisande att kommunen har brutit mot principen om öppenhet i 1 kap. 9 § LOU. Eftersom bolaget därigenom inte fått sådan möjlighet att lämna anbud som bolaget har rätt till enligt de grundläggande principerna innebär detta att bolaget lider eller kan komma att lida skada. Att bolaget möjligen skulle kunna ha fått del av annonsen genom kommunens hemsida eller genom att använda sökord föranleder ingen annan bedömning. Om sådana invändningar skulle godtas skulle nämligen kravet på att CPV-koder ska användas förlora sin funktion.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1 D LOU)

Kjell Hammarborg

Föredragande har varit Ulf Nordberg

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Jönköping.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer

till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.